

Østjyllands Brandvæsen
Att. Lene Østergaard Hansen
Ny Munkegade 15
8000 Aarhus C

8. november 2017

Beredskabsstyrelsens evaluering af tilsynsbesøg ved Østjyllands Brandvæsen

Beredskabsstyrelsen

I forlængelse af Beredskabsstyrelsens tilsynsbesøg ved Østjyllands Brandvæsen den 7. november 2017 følger hermed Beredskabsstyrelsens evaluering.

Datavej 16
3460 Birkerød
Tlf. 45 90 60 00
brs@brs.dk
www.brs.dk

Tilsynsbesøget blev gennemført med fokus på følgende områder:

Sagsnr.: 2017/003150
Sagsbehandler: JCK/JRH

- Østjyllands Brandvæsens gennemførelse af øvelse med afsæt i den obligatoriske vedligeholdelsesuddannelse Indsats.
- Beredskabets planlægning af den obligatoriske vedligeholdelsesuddannelse for brandmandskabet
- Undervisernes kompetencer.
- Pædagogik og brug af Beredskabsstyrelsens uddannelsesplan for gennemførelse af den obligatoriske vedligeholdelsesuddannelse Indsats.
- Uddannelsesmateriel og øvelsesfaciliteter til brug for gennemførelse af den obligatoriske vedligeholdelsesuddannelse Indsats.

Konklusion

Beredskabsstyrelsen vurderer, at Østjyllands Brandvæsen planlægger, gennemfører og evaluerer den obligatoriske vedligeholdelsesuddannelse for brandmandskabet i overensstemmelse med Beredskabsstyrelsens retningslinjer, beredskabsfaglige krav og pædagogiske principper, der ved Østjyllands Brandvæsen anvendes bevidst og aktivt i undervisningen, og herved bidrager til effektiv læring og kompetenceopretholdelse.

Beredskabsstyrelsen vurderer endvidere, at Østjyllands Brandvæsen har etableret en god og praksisnær tilgang til uddannelse, træning og øvelse, og at brandvæsenets undervisere er kompetente og sikre i deres underviserrolle, samt er i besiddelse af de beskrevne underviserkompetencer for gennemførelse af vedligeholdelsesuddannelsen indenfor Indsatsområdet.

Beredskabsstyrelsen vurderer ligeledes, at Østjyllands Brandvæsen har, eller har, adgang til de nødvendige øvelses-, undervisnings- og støttefaciliteter, samt anvender uddannelsesmateriel, der honorerer Beredskabsstyrelsens krav.

Beredskabsstyrelsen anbefaler, at Østjyllands Brandvæsen forsat anvender en central styring af planlægning og gennemførelse af den obligatoriske vedligeholdelsesuddannelse, for at fastholde et højt udbytte af vedligeholdelsen af brandmandskabets indsatsmæssige kompetencer samtidig med, at der bevares muligheden for at justere på kompetencemæssige områder jævnfør behovet hos deltagerne. Det anbefales endvidere at fastholde det gode overblik og kontrollen med, at alle deltagere gennemfører alle vedligeholdelsesøvelserne.

1 Baggrund

Beredskabsstyrelsen fastsætter retningslinjerne for planlægning, gennemførelse og evaluering af den redningsberedskabsfaglige uddannelsesvirksomhed for kommunernes uddannelse af brandmandskabet på manuelt niveau.

I 2015 gennemførte Beredskabsstyrelsen en undersøgelse af kommunernes praksis for at planlægge, gennemføre og dokumentere brandmandskabets vedligeholdelsesuddannelse. Rapporten kan downloades på følgende link:

<http://brs.dk/omstyrelsen/presse/nyheder/Documents/2016/maj/20160530rapport-om-kommunernes-praksis-for-at-planlaegge-gennemfoere-og-dokumentere-vedligeholdelsesuddannelsen.pdf>

Som led i Beredskabsstyrelsens generelle tilsyn og rapportens opmærksomhedspunkter gennemfører Beredskabsstyrelsen derfor i 2017 tilsynsbesøg ved to udvalgte kommunale redningsberedskaber, hvor fokus er på det enkelte redningsberedskabs tilrettelæggelse og gennemførelse af den obligatoriske vedligeholdelsesuddannelse.

2 Formål

Formålet med tilsynsbesøget er at belyse det enkelte redningsberedskabs praksis for planlægning, gennemførelse og evaluering af den obligatoriske vedligeholdelsesuddannelse for brandmandskabet med baggrund i rapportens opmærksomhedspunkter, samt at opbygge viden og erfaring med kommunernes gennemførelse af Beredskabsstyrelsens uddannelser på manuelt niveau, her med fokus på den obligatoriske vedligeholdelsesuddannelse for brandmandskabet.

Endvidere er formålet at etablere en dialog med de enkelte kommunale redningsberedskaber om Beredskabsstyrelsens uddannelser, uddannelsesplaner og uddannelsesvirksomhed holdt op imod kommunernes planlægning, gennemførelse og evaluering af Beredskabsstyrelsens uddannelser for brandmandskabet.

3 Deltagerne ved besøget

Fra Østjyllands Brandvæsen deltog afdelingsleder Lene Øst Hansen, beredskabsinspektør Steen Bøje og teamkoordinator Henrik Poulsen. Fra Beredskabsstyrelsen deltog brigadefører Tine Overby, sektionschef Jens Christian Kyster og sektionschef Jens Roland.

4 Metode

Østjyllands Brandvæsens gennemførelse af øvelse med afsæt i den obligatoriske vedligeholdelsesuddannelse Indsats

Øvelsen (vedligeholdelsesøvelse nr.: 7A) som Beredskabsstyrelsen overværede, omhandlende frigørelsesarbejdet ved komplekse trafikuheld.

Underviserne havde planlagt øvelsen således, at alle indholdstemaerne for øvelsen var indeholdt. Der var en tilfredsstillende progression i stoffet, og der blev fra begyndelsen af øvelsen skabt en motiverende ramme for deltagerens læring. Eksempelvis ved at slutmålet for og forløbet af øvelsen blev tydeliggjort ved øvelsens begyndelse.

Deltagerne gennemførte øvelsen med høj deltageraktivitet, hvor underviseren/holdlederen primært virkede som inspirator, supervisor og mentor undervejs. Deltagerne var inddraget i arbejdet med øvelsens indhold såvel igennem den første vidensbaserede del som i den efterfølgende praktiske udførelse, og der var fokus på at udnytte de enkelte deltagers kompetencer til fordel for gruppens samlede virke og udbytte af øvelsen.

Beredskabsstyrelsen vurderer, at den observerede gennemførelse af øvelse følger planen for gennemførelse af den obligatoriske vedligeholdelsesuddannelse, ligesom øvelsens kompetencemål blev medinddraget som en bærende del af øvelsen. Beredskabsstyrelsen vurderer ligeledes, at det uddannelsesmateriale, som instruktørerne brugte, er af meget tilfredsstillende kvalitet. Endvidere blev øvelsen gennemført i overensstemmelse med Beredskabsstyrelsens pædagogiske principper.

Beredskabets planlægning af den obligatoriske vedligeholdelsesuddannelse for brandmandskabet

Den uddannelsesansvarlige ved Østjyllands Brandvæsen udarbejder øvelser, hvori lokale elementer fra virksomheder med særlig risici indgår. Eksempelvis benyttes Århus Havn og A.P. Møller lokalt som øvelsesobjekt.

Planen for beredskabets gennemførelse af vedligeholdelsesøvelserne er opbygget således, at de enkelte øvelser primært gennemføres ved den lokale brandenhed. For øvelser som kræver øvelsesfaciliteter, der ikke findes ved den enkelte enhed, gennemføres disse samlet for alle enhederne på et uddannelsesanlæg, som har de fornødne faciliteter. De enkelte øvelser gennemføres som anført af Beredskabsstyrelsen, og det tilstræbes, at der årligt gennemføres en til to øvelser, hvor der samarbejdes med øvrige relevante sektorer, eksempelvis Politi og sundhedsberedskab.

Da hovedparten af øvelserne gennemføres ved den lokale brandenhed, giver det mulighed for at brandmænd, som ikke kan deltage i den obligatoriske vedligeholdelsesøvelse ved egen enhed, kan gennemføre øvelsen ved en af de andre enheder.

Den centrale øvelseskoordinator registrerer hvem der har gennemført de respektive øvelser. Der føres jævnligt kontrol af status på gennemførelse af øvelserne. Herved sikres det, at alle enhedernes brandmænd har gennemført alle øvelser inden for det pågældende år.

Beredskabsstyrelsen vurderer, at den obligatoriske vedligeholdelsesuddannelse for brandmandskabet planlægges, gennemføres og evalueres i overensstemmelse med de pædagogiske principper, der ved Østjyllands Brandvæsen anvendes bevidst og aktivt i undervisningen, og bidrager til effektiv læring og kompetenceopretholdelse.

Undervisernes kompetencer

Underviserne, som gennemførte øvelsen, har gennemført holdlederuddannelsen og voksenpædagogisk grunduddannelse/hjælpeinstruktør.

Østjyllands Brandvæsen lægger vægt på, at instruktørerne har de formelle pædagogiske kompetencer til at gennemføre og evaluere den obligatoriske vedligeholdelsesuddannelse, herunder de nødvendige faglige instruktørkurser, hvor disse er påkrævet.

I øvelsen, som Beredskabsstyrelsen observerede, kunne det konstateres, at underviserne i høj grad efterlevede de pædagogiske principper, hvor uddannelsesaktiviteten/øvelsen skal være anvendelsesorienteret og praksisnær, undervisningen skal lægge op til samspil og samarbejde, undervisningen skal indeholde og udfordre deltagerens refleksion samt at undervisningen skal involvere og aktivere deltagerne. Det kunne endvidere konstateres, at øvelsen var opbygget med en logisk struktur, der understøttede deltagerens læring og tilgang til øvelsens indhold, ligesom sværhedsgraden i øvelsen steg progressivt gennem øvelsen, fandtes udfordrende og motiverende for deltagerne og tog udgangspunkt i reelle mulige scenarier.

Beredskabsstyrelsen vurderer, at Østjyllands Brandvæsen med en god og praksisnær tilgang til uddannelse, træning og øvelse efterlever Beredskabsstyrelsens beredskabsfaglige krav og pædagogiske principper på tilfredsstillende vis, og at brandvæsenets undervisere er kompetente og sikre i deres underviserrolle, samt opfylder de beskrevne underviserkompetencer for gennemførelse af vedligeholdelsesuddannelsen.

Pædagogik og brug af Beredskabsstyrelsens uddannelsesplan for gennemførelse af den obligatoriske vedligeholdelsesuddannelse Indsats

Det blev under tilsynsbesøget konstateret, at Østjyllands Brandvæsen råder over gode kompetencer i forhold til at kunne omsætte Beredskabsstyrelsens uddannelsesplaner og vejledende læreplaner til målrettet, effektiv og involverende uddannelses- og øvelsesaktiviteter. Østjyllands Brandvæsen udtrykte under tilsynsbesøget, at Beredskabsstyrelsens materialer findes velegnede til at planlægge og gennemføre øvelserne efter, og udtrykte i den forbindelse et ønske om, at planen for den obligatoriske vedligeholdelsesuddannelse blev udmeldt tidligere – gerne før sommerferien – da det ville kunne give dem et bedre planlægningsgrundlag.

Uddannelsesmateriel og øvelsesfaciliteter til brug for gennemførelse af den obligatoriske vedligeholdelsesuddannelse Indsats

Den observerede øvelse blev gennemført med anvendelse af udrykningsmateriel og til øvelsen udarbejdede understøttende læringsmaterialer, som på en motiverende, kreativ og udbytterig måde medvirkede til, at øvelsen blev praksisnær og udfordrende for deltagerne.

Østjyllands Brandvæsen oplyste, at der anvendes udrykningskøretøjer og –materiel i forbindelse med gennemførelsen af den obligatoriske vedligeholdelsesuddannelse. Der rådes over tidssvarende undervisningslokaliteter af tilfredsstillende karakter og særdeles gode uddannelses- og øvelsesfaciliteter ved enheden eller i nærområdet.

Beredskabsstyrelsen vurderer, Østjyllands Brandvæsen har, eller har adgang til, øvelses-, undervisnings- og støttefaciliteter samt anvender uddannelsesmateriel, der fuldt ud lever op til Beredskabsstyrelsens krav for så vidt angår gennemførelse af den obligatoriske vedligeholdelsesuddannelse for brandmandskabet.

Såfremt der er spørgsmål eller behov for uddybning af ovennævnte, så er I velkomne til at kontakte sektionschef Jens Kyster på 45 90 60 53 eller pr. mail jck@brs.dk

Med venlig hilsen

Jens Kyster